

ZA NEKAJ VEČ
2c na da
"G. L. RODA"
PO POSTI
(izvzemil a praznikov)
CITAJTE, KAR AS ZANIMA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 81 — Štev. 81 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 25, 1945 — SREDA, 25. APRILA, 1945

TREBA JE DAROVALCEV, K R V I!
Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuj življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebnih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenja.

Telephone: CHelsea 3-1242

DVE SOVJETSKE VOJSKE V BEROLINU Amerikanci so prekoračili Pad

Včeraj sta dve sovjetski armadi zavzeli zopet osem berolinskih okrajev ter sta se združili skoro v sredini mesta. — Londonsko poročilo pravi, da je v ruskih rokah polovica Berolina. — Od zapada še vedno prihaja v mesto mnogo nemškega vojaštva, da ga brani proti Rusom.

Luksemburški radio naznaja, da so si Rusi popolnoma osvojili Berolin in da rdeča zastava vira na Brandenburških vratih. Skoro iz vseh hiš vise rjuhe in razni beli kosi platna in mestno prebivalstvo kaže le malo odpora.

Associated Press poroča, da ruska artilerija razbija po celnem mestu in dela pot prodirajočim tankom in infanteriji. Nemci z vozovi poulične železice dovažajo kamenje za barike. Ako pa ruska artilerija prevrne kak tak voz, ga Nemci rabijo za obrambni zid.

Prva beloruska armada maršala Žukova je na severni strani mesta napredovala 15 milj in je odrezala zadnjo cesto, ki pelje iz mesta v Hamburg ter proti Severnem morju.

Ruska in ameriška armada sta si že tako blizu, da se vsak čas združita ali pa sta se že združili južno od Berolina.

Iz mesta vodi samo še kakih 10 milj široka odprtina, skozi katero prihajajo nemški vojaki z zapada na obrambo svojega glavnega mesta. Med temi vojaki povzročajo ameriški in ruski bombniki velikanske izgube.

Skandinavski brozjavni urad, ki je pod nemško kontrolo, naznaja, da se je ta odprtina skrčila že na tri milje in vsled silnega ognja ruske artilerije je sploh ni mogoče uporabljati.

Sovjetsko polnočno poročilo naznaja, da je armada maršala Koneva tekom dneva osvojila več desetisoč zavezniških vojni ujetnikov.

Radijsko poročilo iz Moskve naznaja, da more Berolin vsak čas pasti in da bo z njegovim padcem raztrgano zadnje požrešno žrelo ranjene poštasti.

Ruska armada prodira tudi proti Hitlerjevemu močno utrjenemu bivališču Berchtesgaden in je dospela do Eisenzera v Avstriji, 90 milj vzhodno od Berchtesgadena.

Ameriška tretja armada generala Pattona, ki je doslej prodirala le malo nižje od Berolina, je sedaj pričela prodirati nižje proti jugu in je napredovala 28 milj v smeri proti Avstriji. V svojem prodiranju so Amerikanci dospeli do Donave štiri milje zapadno od Regensburga. Drugi ameriški in francoski oddelki pa so zavzeli Ulm na Donavi in ogrožajo Augsburg in Monakovo.

Pattonova tretja armada, Patecheva sedma armada in prva francoska armada imajo 20 infanterijskih in 8 oklopnih divizij ter so pripravljene, da napadejo na 250 milj dolgi frontni zadnji postojanko, na kateri se hoče braniti Hitler do konca.

shaboten sovražni odpor in naglo prodira po rodovitnih planjavah med Bologno in Modeno.

ITALJANSKA FRONTA:

Včeraj je zavezniška peta armada v Italiji premagala največjo vedno oviro, ko je na več krajih prekoračila Pad, druge zavezniške čete pa se zbirajo na 50 milj dolgi fronti ob južnem bregu Pada od Ferrare do Borgoforte, 7 milj južno od Mantove.

Peta armada je zmagovalno vdarila čez Pad in je zavzela veliko industrijsko in poljedeljsko središče Modeno, skozi katero teče velevažna cesta Via Emilia, ter veliko vojno pristanišče La Spezia ob Liguriskem morju.

Angloška osma armada, ki prodira po dolini vzhodno od Bologne, je zavzela Ferraro, kjer se križa šest železnic ter je potisnila Nemce do Bodene, 11 milj dalje proti severozapadu.

Nemci so se skušali naglo umakniti za Pad in so za seboj pustili velike zaloge vojnega materjala in nad 40.000 vojni ujetnikov. Ameriški aeroplani so razbili vse ceste in železnice onstran Pada.

Italijanska partizanska Garibaldijska brigada je zavzela Codigoro, 23 milj vzhodno od Ferrare in tri milje od Adize ob stranski poti, ki pelje v Benetke.

Zapadno od Verone so bili pri bombardiranju vdeleženi tudi brazilski letalci, ki so razstrelili železniški vlak 50 voz z municijo.

Peta armada zadeva le na

Peta bo šel pred sodnike prostovoljno

Maršal Henri Philippe Petaín, ki nosi ime "junak Verduna", star 89 let, je včeraj prostovoljno prišel iz Nemčije v Švico na poti v Francijo, kjer bo prostovoljno stopil pred sodnike, da se zagovarja proti obtožbi, da je izdajalec svoje domovine.

Maršal Petaín je prošil švicarsko vlado za dovoljenje, da sme preko Švice v Francijo, rekoč, da se popolnoma zaveda, da bo stavljen pred sodišče.

Sodnijska obravnava proti staremu maršalu, ki je leta 1940 sramotno predal Francojo Nemčiji, ko so drugi Francozi od njega zahtevali, da prenese svoj vlado v severno Afriko in da se Francija bori dalje, je določena na dan 17. maja in sodniki so Petaína nameravali soditi v njegovi odsotnosti, ker niso mislili, da bo sam prišel na obravnavo.

Poleti lanskega leta je z Nemci pobegnil v Nemčijo, ko so zavezniški vpadli v severno Francijo. Ko bo Petaín stopil na francoska tla, bo takoj aretirana.

Poglavitni Petaínov pomočnik v vichyski vladi, Pierre Laval, je skušal dobiti zavetje v mali kneževini Liechtenštajnski v ponedeljek, toda je bil zavrnjen in se je moral vrniti v Nemčijo. Lavala je francosko sodišče že jeseni lanskega leta v njegovi odsotnosti obsodilo na smrt.

Radijsko poročilo iz Brusel

NEMCI BEŽE K AMERIKANECM

Včeraj je na tisoče prestrašenih Nemcev ves dan skušalo pobegniti skozi ameriško črto, ko se rdeča armada maršala Koneva bliža reki Muld, kjer se bo združila z ameriško armado generala Hodgesa.

Moskovsko poročilo naznaja, da sta se že združili ameriška in ruska armada pri Eilenburgu ob Muldi, toda nek ameriški štabni častnik to odločno zanika.

Goreče vasi in vedno večje trume nemških beguncev jasno pričajo o naglem ruskem prodiranju proti zapadu, navzle temu, da se Nemci trdovratno branijo in skušajo držati odprto pot med Labo in Muldo.

Letalci so sporočili, da so opazili neke vojaške oddelke, ki so najbrže ruski in ki so zelo blizu ameriški črti.

Nemci so z veliko naglico izkopal zakope ob zapadnem bregu Labe in skušajo čimdalje zadrževati Ruse, da bi se mogli Nemci predati Amerikancem, od katerih pričakujejo boljše postopanje kot pa od Rusov.

Proti ameriški črti prihajajo po vseh cestah in potih izpušeni ameriški vojni ujetniki; z njimi prihajajo angleški in francoski osvobodjeni ujetniki. In med vsemi so ujetnešani civilni ujetniki, katere so Nemci pripeljali v Nemčijo

lja pravi, da je tudi belgijski kralj Leopold prišel na švicarsko mejo.

Londonski list London News Chronicle poroča, da je na švicarsko mejo prišel z napačnim špankim potnim listom Mussolinijev sin Vittorio, da pa je bil zavrnjen in se je moral vrniti v Italijo.

Poročilo iz Pariza pravi, da je Petaín iz Nemčije odpotoval z dovoljenjem nacističnih oblasti, kar je v francoski javnosti povzročilo veliko presenečenje, kajti prevladovalo je splošno mnenje, da bodo Nemci Petaína držali kot enega najvažnejših talcev.

Na Petaínovem avtomobilu je bil maršalski znak in francoska trobojnica. Na švicarsko mejo se je pripeljal na železniški postaji St. Margarethen ob Bodenskem jezeru kmalu zatem, ko so zavezniški bombniki bombardirali sošedni mesti Bregenz in Lindau.

Petaín je rekel, da je srečen, da je prišel v Švico in da so ga Nemci odpeljali proti njegovi volji v Nemčijo, kjer je bila postavljena francoska vlada v Sigmaringenu, ki so ga v nedeljo Francozi zavzeli. Rekel je, da so njega in njegovo ženo stalno stražili gestapovci.

Ko se je v Parizu izvedelo, da je Petaín prišel v Švico, je francoski kabinet takoj imel sejo, na kateri je sklenil, da švicarski vladi sporoči, kje in kdaj naj Petaín prekorači francosko mejo.

Maršal Petaín je sestavil svojo vlado 17. junija, 1940 in je prošil Nemce za "časten mir". Pod pogoji premirja so Nemci zasedli severno in zapadno Francijo, v Vichyju pa je bila nameščena Petaínova vlada, ki je vladala južni Franciji. 24. oktobra 1940 se je Petaín sestel s Hitlerjem, da sestavi načrt za bodočo Francijo. Pozneje je Petaín rekel v govoru, da bo sodelovanje Francije z Nemčijo olajšalo trpljenje francoskega naroda. V juliju 1941 je v svojem govoru ostro napadel demokracije, v novembru 1942 pa, ko so Nemci zavzeli še ostalo Francijo, je Petaín pozval Francoze, da zabranijo zavezniški vpad v severno Afriko.

Iz Sofije, glavnega mesta Bolgarije se poroča, da delegacija ruske pravoslavne cerkve, ki je tukaj na obisku, potuje sedaj po deželi.

Boji na Okinawi

Poveljstvo ameriškega pacifiškega brodogojstva naznaja, da ameriška infanterija napada japonske utrdbe v južnem delu Okinawe in da je sedma divizija zavzela višine zapadno od vasi Išin. Višino so Amerikanci zavzeli v ponedeljek po večdnevni silni vročih bojih. Išin je ob vzhodnem koncu bojne črte in 1000 jardov severozapadno od Jonabaru letališča.

Amerikanci se morajo boriti od ene utrdbe do druge, pa navzle temu ni videti nikakega velikega uspeha. Zavzete višine pri Išinu je prva pridobitev, katero je naznanil admiral Chester W. Nimitz, odkar se je pričela ameriška ofenziva 19. aprila.

JAPONSKE ŽRTVE ZRAČNIH NAPADOV

Tokijski radio je včeraj priznal, da so ameriški superbombniki v zadnjem poldrugi mesecu povzročili na Japonskem velikanske škodo in da je bilo v štirih industrijskih mestih 3.140.000 ljudi, ki so postali "žrtve nesreče" ter da je bilo porušeni 770.000 hiš.

Japonski radio tudi priznava, da je sedem industrijskih okrajev v Tokiju v razvalinah. Označba "žrtve nesreče" ni popolnoma jasna in ni mogoče vedeti, ako so to samo mrtvi in ranjeni, ali pa tudi oni, ki so ostali brez strehe.

Po mestih so žrtve razdeljene naslednje: Tokio 2.100.000; Osaka 510.000; Nagoja 270 tisoč in Kobe 260 tisoč.

Porušena hiše: Tokio: 510 tisoč; Osaka 130 tisoč; Nagoja 60 tisoč in Kobe 70 tisoč.

Policijska ura v Beogradu

Beograd, 18. aprila (ONA). — Jugoslovanska vlada je šla mnogo dalje kot g. Byrnes in je začela tesno kontrolirati nočno življenje jugoslovanske prestolnice.

V Beogradu je policijska ura ob 12 ponoči. Mnoga pa so mesta po deželi, kjer nastopi policijska ura mnogo prej. Poleg tega je prepovedano tudi vse veseljačenje po nočnih lokalih, in javno plesanje v gostilnah. Vzrok teh odlokov je, da mora živeti ljudstvo na podlagi strogo odmerjenih deležev, dočim je bila onim, ki so mogli plačevati za to, na razpolago najboljša kuhinja in povrh tega še glasbene in umetniške prireditve.

Kanadski vrtovi zmage

Ottawa, 20. aprila. — Osrednja kanadska vlada je ravnokar naznanila javnosti, da so imeli meščani v raznih kanadskih mestih tekom lanskega leta 226.000 takozvanih vrtov nje utrdbe Bremena. Artilerizmage, oziroma 16.000 več, kajja je veliko avtomobilsko cesto kor tekom prejšnjega leta. Na Hamburg-Bremen prebila na teh mestnih vrtovih so pride več krajih. Proti severu imajo lali 1211.000.000 funtov sočiv-Nemci na razpolago še nekaj ja. Vseh mestnih vrtnarjev so cest in potov, ako, bi se hotel živja je bilo lani 226.000 polji umakniti. Begunci, ki prihajajo iz mesta, pripovedujejo,

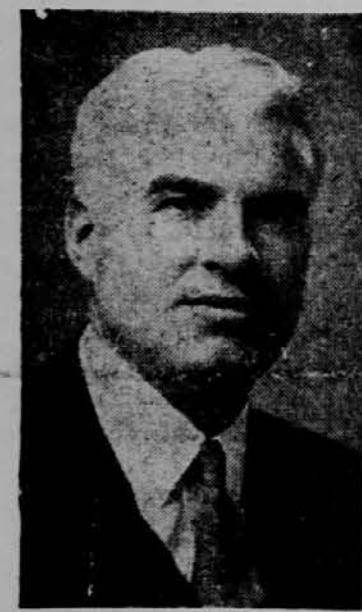
Pričetek konference v San Franciscu

Danes popoldne se v San Franciscu prične velevažna konferenca Združenih narodov, na kateri bodo postavljene temelji za trajni mir in postavljen bo tudi mednarodna organizacija, ki bo skrbelo za svetovni mir in red.

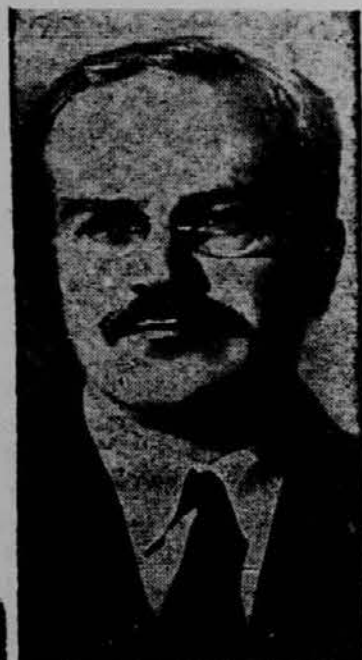
Konferenco bo ob 4.30 danes popoldne otvoril predsednik Truman z nagovorom iz Washingtona.

Po Trumanovem govoru bodo imeli še kratke nagovore državni tajnik Stettinius, kalifornijski govor Earl Warren in zupan San Franciscua Roger D. Lapham, nakar bo odgode na na četrtak.

Zastopniki na konferenci v San Franciscu

Državni tajnik Edward Stettinius

Sovjetski komisar za zunanje zadeve Večeslav Molotov

BREMEN — OGNJENA PEČ

Zavezniški bombniki so z neprestanim bombardiranjem iz velikega nemškega pristanišča Bremena napravili pravo ognjeno peč in Nemci rajši pustite, da mesto izgine iz površine zemlje, kot pa bi ga prealali.

Medtem ko je časno bombardiranje pretresalo mesto, se mu je angleška artilerija in infanterija približala na dve milji.

Angleži so prodrli skozi goskkih mestih tekom lanskega leta reče vasi ter so razbili vna-ta 226.000 takozvanih vrtov nje utrdbe Bremena. Artilerizmage, oziroma 16.000 več, kajja je veliko avtomobilsko cesto kor tekom prejšnjega leta. Na Hamburg-Bremen prebila na teh mestnih vrtovih so pride več krajih. Proti severu imajo lali 1211.000.000 funtov sočiv-Nemci na razpolago še nekaj ja. Vseh mestnih vrtnarjev so cest in potov, ako, bi se hotel živja je bilo lani 226.000 polji umakniti. Begunci, ki prihajajo iz mesta, pripovedujejo,

Kaj se godi v Berlinu

Bern, 18. aprila. (ONA) — Ravnokar je dospel sem Švicar naravnost iz Berlina, ki je vedel povedati nekaj o razmerah, na katere utegnejo nalete-ti zavezniški morda že v nekaj urah v nemški prestolnici. Poglavitne ulice mesta so na mnogih mestih pretrgane in zaidane z visokimi zidovi, tračnice cestne železnice so populili iz tal in jih postavili navpik, vozove cestne železnice pa so napolnili s kamenjen in jih prevrnili. Popotnik pripoveduje, da vojaški krogi nimajo nobenega zaupanja v vojaško vrednost teh priprav. Baje izvršujejo delo le zato, da bi zaposlili berlince in jim s pondarkom pokazali, kakšne vrste delo jih čaka, ako se ne bodo branili.

Strah v mestu je tako velik, da ga skoraj otiplješ, je pripovedoval popotnik, a dodal, da kljub temu ni pričakovati nobene panike, ker ljudem tako manjka življenjskih sil, da bi niti ne mogli pobegniti. . . kajti telesno in gospodarsko je Berlin propadel. Manj od letalskih napadov in granat, kot od gladu. Berlin umira od gladu.

Ljudje v Berlinu si žeče priti pod ameriško okupacijo, ker mislijo, da Amerikanci ne bodo pustili, da bi stradali, dočim pričakujejo od Rusov vse najslabše. Kot primer za stanje prehrane v tem umirajočem mestu je navedel ceno na črnem trgu za kilogram kruha — 100 mark.

Svarilo Nemcem zaradi ujetnikov

V ponedeljek ob šestih zvečer so zavezniški aeroplani po onem delu Nemčije, ki ga še drže nemške armade, rastrošili letake, ki nosijo podpise predsednika Trumana, ministrskega predsednika Winstona Churchilla in maršala Stalina in ki svare vsakega gestapovca in vsakega posameznika, ki bi kruto postal s kakim zavezniškim vojnim ujetnikom, da bo brez usmiljenja zasledovan in ga bo dosegla gasilna kazen.

Poleg tega so Združene države tudi zahtevale od Nemčije, da puste ameriške vojne ujetnike v taboriščih, da jih zavamejo zavezniške armade. Po posredovanju švicarske vlade je Nemčija odgovorila, da je pripravljena pustiti ameriške vojne ujetnike, kjerkoli se nahajajo in tozadnji dogovor je stopil v veljavo v nedeljo ob sedmih zvečer.

Tudi Anglija je prejela slično ozestilo.

Da so za to svarilo izvedeli vsi nemški poveljniki, gestapovci, vojaške straže in posamezniki, ki imajo nalogo straziti vojne ujetnike, so se v Washingtonu, Londonu in Moskvi poslužili vsakega sredstva, posebno pa radija.

Do sedaj so zavezniške armade osvobodile izmed 78 poznanih ujetniških taborov 47 taborov, toda še vedno imajo Nemci od 60.000 do 75.000 ameriških vojni ujetnikov.

Da so prebivalci mesta vsi zbegani. Angleška armada gleda, kako požar uničuje veliko pristanišče. V mestu je približno še 3.000.000 prestrašenih prebivalcev.

Zavezniški aeroplani so na mesto metali pozive na posadko, da se poda.

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Svetovna vojna III.

Vojne se nikdar ne pričnajo z gromenjem topov in pokanjem strojnih pušk, kajti pred vsem je potrebno, da se vojna "napove".

Predno pa pride do "napovedi" vojne, mora razno časopisje mnogo pisati o "pobožaju", ki mora biti mednarodne kakovosti.

Nekaj sličnega smo v novejšem času čitali v raznih listih, kateri so javnosti javili, da se je James M. Landis, ki inace predava v pravosodnem oddelku vseučilišča Harvard, nedavno vrnil iz svojega potovanja po takozvanem Srednjem Iztoku.

Ta profesor sedaj predlaga in svetuje, da morajo Združene države pričeti z "trgovino" z Srednjim Iztokom. In da naše prebivalstvo ve, ČEMU moramo to storiti, dokazuje imenovani profesor sledeče dejstvo z besedami: "V tamošnjih pokrajinah je največji rezervuar petroleja, kar se ga je sedaj našlo na svetu." — Naše prebivalstvo in podjetništvo naj se toraj več ne briga in naj docela prezira domače petrolejske vrele, kateri so še vedno polni dragocene tekočine, in tudi naši prospektorji naj ne iščejo na našem zapadu in jugu nove petrolejske vrele, — temveč naj potujejo na drugo stran svetovne oble po petrolej, ki ga potrebujejo naši farmerji za svoja ognjišča in svoje traktorje.

Imenovani profesor navaja v svojem poročilu tudi razloge in vzroke, čemu je potrebno, da v nadalje dobivamo potrebni petrolej iz Srednjega Iztoka, kajti on pravi v tem poročilu: "Ameriški državljani imajo že sedaj dokaj velike interese v imenovanem petrolejskem rezervuarju, in vprav nesmiselno bi bilo, ako bi naše zanimanje za ono petrolej (v Srednjem Iztoku) izgubili na ta način, da bi tamošnje vrele ne uredili v svrhu pridelovanja. In že radi tega bilo bi umestno, ako ustvarimo posebno politiko napram Srednjemu Iztoku." On bi se seveda prav lahko natančneje izrazil glede te zadeve, toda tega ni hotel storiti — morda iz gotovih razlogov.

Toda vse ono, kar ni hotel v svojem poročilu omeniti, si vsakdo prav lahko misli, namreč:

Profesor omenja "sodržavljanje", katerih imena pa ni navedel, in pravi, da "ameriški državljani imajo že sedaj velike interese v imenovanem petrolejskem rezervuarju." In potem piše o "naših interesih" tam v Srednjem Iztoku, — toraj o interesih vseh naših državljanov — ne, tega mu pa ne moremo verjeti. Najbrže misli z besedo "naši", našo vlado, našo vojsko, mornarico in letalstvo in tudi tovarne parnike, ki bi morali biti nakreani z potrebnimi cevmi za pridobivanje tamošnjega petrolja, in morda tudi z potrebnim streljivom, itd. itd.

Well, tako je treba pričeti, — in pri tem lahko vsak po svoje misli . . .

ZBOROVANJE V SAN FRANCISCO

Danes se začne zborovanje zveznih narodov v San Francisco. Pričakuje se, da se bo udeležilo tega okoli štirideset narodov oziroma držav.

Niso pa povabljeni vsi. S tem ni rečeno, da ne bodo mogli postati kasneje člani take lige, kakoršno bodo ustanovili. Med tistimi, ki bodo brez zastopstva v San Francisco, so sledeče države:

Neutralski: Švedija, Švica, Eiri ali bolj znano Irsko, Španija, Portugalska in Afganistan.

Potem pridejo sovražne države: Nemčija in Japonska.

Zatem so sateliti ali podrepniki: Rumunija, Bolgarija, Ogrska in Finska.

Potem pridejo take države, ki nimajo še urejenega vodstva: Danska, Poljska, Islandija, Italija, Argentina in pa Thailand.

Med temi smo omenili Poljsko. Kako bo, se ne ve. Rusija izrecno zahteva, da bi bila Poljska zastopana, ker ima redno vlado. Amerika in Anglija še ne veste, kako se bo odločilo v tem vprašanju. Kakor znano, je Rusija podprla Lubinske Poljake, kateri so prevzeli vso upravo in imajo splošno podporo ljudstva. Kako bi

ga tudi ne imeli, ker nova vlada razdeljuje veleposestva in daje zemljo takim, ki je niso nikdar imeli poprej.

Stališče Amerike in Anglije je, — miho rečeno, — čudno. Te dve podpirate Poljake londonskega odbora, ki so po večini sami reakcionarci.

BIVŠI BOLGARSKI CAR MRTEV

Bolgarska poročila poročajo iz Ankare, da je bil pri neki nesreči na cesti ubit bivši bolgarski car Ferdinand, ko je bežal iz Slovaške v Avstrijo.

Ferdinand je bil star 84 let. Car Ferdinand se je 3. oktobra, 1918 odpovedal bolgarskemu prestolu, ko je bila Bolgarska, ki se je borila na strani Nemčije, poražena. Sledil mu je njegov sin kralj Boris,

RAZGLEDNIK

TRUMAN IN STALIN

O vseh različnih stvareh pišejo in se vprašujejo: kako bo, odkar ni več Roosevelta. Enega vprašanja pa se ni dotaknil še nikdo. In to je: kakšne bodo razmere med našimi državami in Rusijo zdaj, ko ni več Roosevelta.

Bo kdo rekel: novi predsednik bo nadaljeval, koder je pustil Roosevelt. Lepo se to sliši, vendar pa stvar ni tako enostavna. Vprašanje je: ali si bo predsednik Truman znal pridobiti Stalinovo naklonjenost in zaupanje, kakor si ga je Roosevelt?

Stalin je po svoji naravi skrajno nezaupljiv in skeptičen, kar bi se reklo: vse presodi rajši na slabše, kakor na boljše. Stalin je zaupal predsedniku popolnoma v vprašanju antifasizma. Visoko je cenil Rooseveltovo zdravo sodbo in pa za posebno politično pričnanje. To se pravi: Roosevelt je sicer stal pri svojih principih, ampak vselej kot človek, ki je pripravljen dati in vzeti, torej: pri vsaki stvari mora biti nekaj sporazuma.

Od te strani vzeto, pomeni smrt Roosevelta mogoče večji vdarec, kakor na kateremkoli drugem polju. Ves mir sloni na sporazumu med našimi državami, Anglijo in Sovjetsko Rusijo.

Priznajmo kar odkrito, da imamo v naših državah vsepolno takih, katerih Stalin ne mara. Pred vsemi so bogatini, ki skušajo vedno in povsod varovati le sebe. Potem so reakcionarci in taki, ki sploh ne marajo slišati nič od Rusije.

V tem posebno delujejo taki katoličani, ki v Rusih vidijo samo komuniste.

Kako bo toraj Truman vzprejet od Rusije? Odgovor: tako, kakor bodo pokazala njegova dela. Če bo spravljal v vlado več takih, ki ne morejo iz enega ali drugega vzroka Rusije, slabše bo za našo Ameriko.

Rusija rabi postavim, poveljni kredit okoli šest milijard. Če ga dobi, bo dobro za razmerje med obema državama, pa tudi delalo se bo, da bo veselje.

Rusijo je treba razumeti in poznati. Pa ne tako kakor znani William L. White, ki je bil le nekaj dni mimogrede tam, pa je opisal vse tako, kakor prija najbolj kapitalistom, proti-ruskim skupinam in nazadnjakom. V enem tednu je postavim proučil Moskvo tako: le: Moskva izgleda dokaj za-

ki je po obisku v Hitlerjevem glavnem stanu umrl 28. avgusta, 1943. Njegov brat knez Ciril pravi, da je prepričan, da so ga Nemci zastrupili.

Ciril, ki je bil eden izmed treh regentov za mladoletnega kralja Simeona, je bil v januarju z drugima dvema regentoma obsojen na smrt in vstreljen.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dobavljanje lista, lahko gredo upravitelju na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravitelju nepotrebne stroške?

Ruska darila za Amerikance

Kot naznanja ameriška radijska postaja v Evropi, imajo Rusi že pripravljene darove za Amerikance, kadar se snidejo z njimi na bojnem polju v bližini Berlina.

Rusi so po radio v svojih tankih že pozdravili Amerikance in jih nazivljajo "naši ameriški bratje". Darove so nakupili v Moskvi in največ obstoje iz tobaka, sladkorja in vode, in največ iz vodke.

Velika Manifestacija Amer.-Slovanskega Kongresa v New Yorku

Ameriško - Slovanski Kongres vas vabi, da se udeležite velike manifestacije, ki se bo vršila v ČETRTEK, 3. MAJA, v CARNEGIE HALLU, cor. 57th Street in 7th Ave., New York City. — Pričetek bogatega programa bo ob 7:30 zv.

Ta velika prireditve je organizirana, da v imenu ameriških Slovanov enodušno damo podporo odlokom sprejetim v svrhu isticitve trajnega miru in varnosti. Z drugimi besedami povedano, bomo s tem podprli program blagopokojnega predsednika Roosevelta . . . program, ki je bil začrtan na konferencah v Dumbarton Oaks in v Jalti, ter je sedaj na vrsti, da se ga potrdi na konferenci v San Franciscu. Od uspeha te konference namreč zavisi varnost, demokratska svoboda in mir med narodi vsega sveta.

Bogat program manifestacije in koncerta bo vključeval veličastni "PAGEANT", v katerem bodo sodelovali veliki umetniki in s katerim bo prikazan doprinos ameriških Slovanov ter Slovanov v splošnem za zmago nad sovražniki človeštva.

Poleg "Pageanta" bodo na programu tudi nastopi slovanških umetnikov: pevec, pevskih zborov in govornikov, kateri bodo ob tej priložnosti pozdravili bližajočo se zmago nad fašizmom in osnove na podlagi katerih Združeni narodi grade novo in srečnejšo bodočnost vseh ljudstev.

Prepričani smo, da boste veseli uspeha te prireditve, kakor se radujete luči svobode, ki bo zasijala narodu po tej vojni . . . svobode, za doseg katere so slovanski narodi do prinesli ogromne napore in žrtve.

Udeležite se te velike prireditve in manifestacije, ki vam bo vedno ostala kot lep spomin na naše delo in prizadevanja za doseg zmag nad nacifašizmom ter a vpostavitve temeljev boljšega in pravičnejšega sveta.

PREPELJITE SVOJE PRIJATELJE!!
Vstopnice dobite v Box Office v Carnegie Hallu, v prodaji ali pa na večer prireditve.

PRVI DAN ŠOLE

Kadar bo Konferenca v San Francisco končana, tedaj bodo delegati okusili "prvi dan šole" v proučevanju zapletenih problemov svetovnega miru in v razvoju poteka stalne šole.

Vsakdo vsepovsod naj bi jasno razumel, da je ta Konferenca najbolj važen mednarodni sestanek v zgodovini.

Lahko smo hvaležni, da je naš narod zastopan po modrih in iskušenih državnikih z iskreno željo po miru, in prepričani smo, da imajo drugi narodi ravno tako zastopstvo.

Konferenca bo nudila vodstvo in načrti, toda mir je odvisen od narodov Združenih narodov — od njihove volje po miru, od njihove požrtvovalnosti za mir, od njihovega dela za mir.

Težkove so velikanske; nekaterih problemov ni mogoče takoj rešiti in kompromise bodo sklenili vsi narodi v namenu, da pridejo do zaključkov, ki bodo pravični za vse dežele.

Konferenca ne more vstvariti trajnega miru. Toda postavila bo temelje za načrt miru, ki bo uveljavljen čimprej mogoče in ki ga moramo obdržati mi in bodoče generacije sveta.

Bodimo prizanesljivi v svoji kritiki in velikodušni s svojo pobudo in tvorljivimi priporočili.

Pred vsem pa molimo, da se bodo misleči narodi sveta poslužili priložnosti, ki jim jo bo nudil "prvi dan šole" in da bodo stalno gradili v smeri trajnega miru.

PRESIDENT

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

OSMO DRŽAVNO POSOJILO ZMAGE V KANADI

Dne 23. t. m. se je pričela po vsej Kanadi prodaja bon- dov za osmo državno posojilo, oziroma prodaja Bondiv Zma- ge. Dne 22. t. m. so združena vseslovenska društva in druge organizacije v Kirkland Lake, Ont., privedile v to svrhu v gledišču Strand, vseslovenski koncert.

Vseslovenska pevška društva so tem povodom zapela razne narodne pesmi raznih slovan- skih narodov; privedila so tu- di slovenske narodne plesje. Pri tem so nastopile skupine Rusov, Ukrajincev in Jugoslo- vanov.

Tem povodom naj bode tudi omenjeno, da vedno, kadar se

prične v Kanadi kampanja za državna posojila, oziroma za prodajo vojnih bondiv, nastanejo tudi govornice, da jih last- niki ne bodo zamogli postaviti, dokler ti bondivi ne vnožejo pravovrednosti, kar bi pomenja- lo, da jih nihče ne zamore pro- dati za dobo desetih let, od dneva izdajanja. Tozadevne go- vorice so popolnoma neuteme- ljene, kajti finančni minister dominija je že lani izjavil, da se tozadevni bondivi vedno lahko zamenjajo za denar in sicer v vsaki banki, oziroma, da je vsaka banka opravljena dati na državne bondivo posojila v zneskih, ki ne presežajo vred- nosti nakupnine teh bondivo ob- časni izdaje.

PREVELIKI DOHODNI- SKI DAVKI

Nek farmer iz daljnega ka- nadskega zapada je te dni po- šal v zvezno mesto Ottawa, pritožbo, v kateri trdi, da ka- nadski farmerji v bodoče ne bodo zamogli privediti mnogo prešičev, ker so dohodniški davki na tovrstno prirejo pre- veliki. Radi tega predlaga o- srednji vladi, da preinači za- kon tako, da bode prireja pre- šičev v bodoče prosta dohod- niškega davka, kajti potem bode vlada zamogla dobiti vso svinjetino in slanino, kolikor jo potrebuje v izvozne svrhe.

Razne organizacije farmer- jev po vsej Kanadi so se iz- razile v istem smislu, češ, da se bode potem prireja teh ži- valj izredno pomnožila, tako da bode izvoz svinjetine in ma- sti, lahko postal dvakrat tolik, kakor je sedaj.

Vzglede vsem kanadski 1 mestom

Kamloops, B. C. — Tukaj- nji mestni zastopniki so jedno- glasno sprejeli in odobrili za- konski predlog, glasom kate- rega mora policija v bodoče skrbeti za to, da bodo vsi otro- ci pod 16-tim svoje starosti, ob 10ih zvečer doma. Da se ne bodo v bodoče izgovarjali, da niso vedeli koliko kaže ura, bodo mestni gasilci deseto uro zvečer naznanili s "piska- njem" gasilske sirene.

Žene bodo ubogale svcje može

Clayton, N. Y. — Člani in članice tukajšnjega društva za debate, so v minolem tednu privedli debato glede vpraša- nja, morajo li žene ubogati svoje može. Predlog je bil sprejet, kajti vse žene so gla- sovale v prid predloga, in le nekoliko zakonskih mož so je izrazilo proti predlogu. Pri se- ji se je tudi sklenilo, da morajo v nadalje zakonske žene, — nko jih njihovi soprogji pokli- čajo, takoj ubogati in odgovo- riti z mornarskim izrazom: "Aye, Aye, sir."

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete semljevide vsa sveta, ki so tako po- trebni, da morate slediti da- našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NABODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Praktični spomeniki za sedanjo vojno

Regina, Sask. — Po vsej provinciji Saskatchewan bodo mestna zastopstva, kakor tudi ona podeželnih središč zgra- dila v spomin na padle vojake v sedanji svetovni vojni, razne parke, drsališča, knjižnice, i- grišča za otroke, itd. Nekatere občine se že sedaj pripravljajo na tovrstna dela.

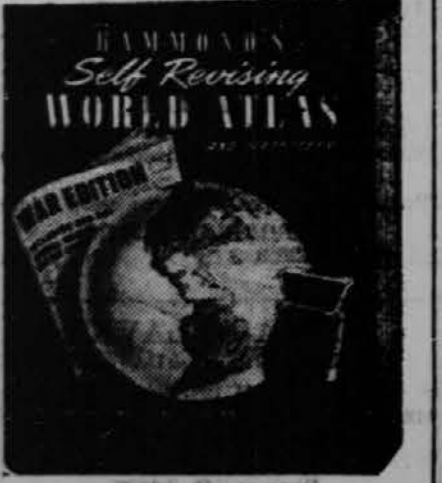
Skrb za davkoplačevalce v Saskatchewanu

Iz glevnega mesta provincije Saskatchewan se javlja, da tam- ošnje davčne oblasti izobno skrbje za davkoplačevalce, ozi- roma za plačevalce dohodniš- kega davka. V zvezinem urad- nem povelju, so namreč z- preprogrami obhili vse vspe- njače, češ, da se polhištvo, ka- tero prevažajo iz jednega nad- strojpa v drugo, ne poškoduje. Toda vslužbeni, ki vozijo lju- di iz jednega nadstrojpa v drugo, izjavljajo, da temu ni tako, in da so notranjosti vzpenjač "tapestrali" z pre- programi vsled tega, da se — plačevalci dohodniškega dav- ka ne poškodujejo, ko se v vspejanjih onesvestijo potem — ko so plačali svoj dohodniš- ki davek.

Ljubeča soproga

St. Hyacinthe, Que. — Mrs. Lucien Harnois, je v minolem tednu praznovala svoj 106ti- rojstni dan. Mrs. Harnois, ki spada med najstarejše ženske v vsem kanadskem dominiju, i- ma še petero živih otrok. Naj- starejši med njimi je star 82 let in njeno najmlajše "dete", je ravnokar proslavljalo svoj — 72ti rojstni dan.

Galt, Ont. — Mrs. M. B. Davidsonova, ki živi v tukajš- njem mestecu, je bila tekmo zadnjih par let najboljša odje- malka pisemskih znamk. Njen mož, poročnik M. B. Davidson služi namreč že peto leto v i- nozemstvu, in tekmo te dobe mu je njegova žena pisala kar 2.000 pisem ter ravno toliko dopisnic.

"Ne motite me!"

New Westminster, B. C. — Nek kaznjence, ki je bil obs- jen v dosmrtno ječo, ki pa je bil te dni pomiloščen, je prosil ako zamore ostati v ječi še to- liko dni, da zamore urediti svoje knjigovodstvo. Od kar je bil obsjen v dosmrtno ječo, je postal glavni knjigovodja u- prave tukajšnje ječe. Izrazil je željo, da bi rad ostal v ječi še toliko časa, da bode uredil vse knjige za tekočo dobo poslov- nega leta. Njegovi prošnji so oblasti drage volje ngodile.

Novosti, ki bodo zanimale lovce

Preveč fazanov na kanad- skem zapadu

Regina, Alta. — Takozvani ogrski fazani, ki so lovceem vseh krajev dokaj priljubljeni, niso nič kaj priljubljeni prebi- valstvu na deželi. Tukaj se je namreč nedavno vršila kon- vencijska zastopnikov mali pode- želnih občin, in ti so se izrazi- li enoglasno proti predlogu, da se ustanovi poseben zakon, ki bode določal kazen za vsa- kega, ki ustrelj kakega fazana izven lovske sezone ter so za- htevali, da se spremeni toza- delni zakonski predlog tako, da bode vsakdo, ki ustrelj ta- koga fazana, dobil posebno nagrado, kajti fazani delajo veliko škodo na vrtovih, ker jedo le žito in vrtno sočivje. Neki P. F. Trout iz Golden Prairie je tudi povedal, da fa- zani nikdar ne pijejo vodo, temveč da si pogaje žejo na ta način, da jedo surov krompir, z katerega mokrato si pogaje žejo.

Delegat John Lawrence iz Hazenmore, Sask., je povedal, da so podlasice izredno koris- ne živalice, ker pomore vse podgane, kar jih zamorejo do- biti. Radi tega je predlagal, da se sprejme predlog, vsled ka- terega bode v nadalje zabra- njeno streljati podlasice.

Ustrelil 12 funtov težkega orla

Kinsella, Alta. — Arthur Schultthorpe je ustrelil te dni dvanajst funtov težkega orla, ki je križaril nad jezerom Ver- non. Razteg njegovih peroti meri sedem čevljev.

mu je pripomogel do urpohov, ki so enako častni zanj in za njegovo šolo.

Tudi Slomšek je bil Stajere, a po rojstnem kraju bližji Kranjskemu središču in po duhu bolj sproden Kranjskim janturinom, ki so se vzgajali od leta 1817 pod okriljem sto- lice slovenskega jezika v šoli prof. Metelka na ljubljanskem bogoslovju in skrbeli za polju- dno slovstvo versko-nravne vsebine. Iz svojega rojstnega kraja, Slon pri Ponikvah, je prišel Slomšek na gimnazijo v Celje, kjer se je vadil v slo- vensščini in zlagal prve pesmi; Učej jsi dovršil v Senju, kjer se je seznanil s hrvaščino, in vstopil v celovško bogoslovje. Služboval je kot kaplan na Štajerskem in slovel kot sija- jen cerkveni govornik. Leta 1827 se je vrnil kot spiritual v Celovce in začel s poukom slovenskega jezika za mlade bogoslovce. Vzgojil je celo vr- sto mahljivih učencev, ki so mu pomagali pri prevajanju nabožnih knjig.

Ilirsko gibanje je močno od- mevalo tudi v celovski Slom- škovi šoli in vabilo za seboj njegove učence. Zanimanje za narodni jezik je vzrastlo ta- ko, da so se ga učili tudi urad- niki. Slomšek sam je potoval na jug, da se seznanj z volji- telji ilirskega gibanja in je bil v narodni družbi v Zagrebu navdušeno sprejet kot "ilir iz Koroske". Toda praktični duh Slomškov je spoznal, da je pri vsem narodnem delu največje važnosti šola, da se mladina nauči domačega jezi- ka. Imel je tudi pred očmi svoj glavni namen, versko vzgojo, zato se ni priključil ilirskemu gibanju. Ker ni mo- gel po svojih nazorih preure- diti ljudske šole, je zasnoval načrt nedeljskih ponavljalnih sol, kjer bi duhovniki pouče- vali šoli odrasle mladino. Manjkalo pa je primernih knjig. Zato je napisal svoje si- jajno ljudsko-vzgojno delo "Blaži in Nežica v nedeljski šoli" (1842), ki je postalo prava narodna knjiga.

V obliki zabavnega berila o življenju dveh otrok, ki se sama in v šoli vzgajata in u- čita, je nudila ta knjiga mladi- m in starim najpotrebnejše znanje in pouk. Že kot dekan in nadzornik ljudskih sol v Vuzenici je začel Slomšek z nedeljsko šolo na deželi, ko pa je postal kanonik stolne cerkve, je razširil svoje delo na vse dekanije. Njegova vzgojna knjiga je očiviljala pouk in privabila v nedeljsko šolo čim dalje več ljudi. Šola pa je vplivala tudi na dom, kjer je postajala knjiga ved- no bolj priljubljena. Zato je hotel Slomšek že leta 1845 ut- stanovit "družtvo za izdajanje dobrih slovenskih knjig", ker pa se mu to ni posrečilo, je začel izdajati l. 1846 "Drobi- timice", ki so našle po vseh

(Nadaljevanja na 4. str.)

VABILO na VELIKO **PRIREDITEV** V POMOČ STARI DOMOVINI katera se vrši v nedeljo dne 29. aprila, 1945 v ČEŠKI-AMERIŠKI DVORANI 1438 W. 18th Street, Chicago, Ill. Priček program ob 3 uri popoldne. **PO PROGRAMU PROSTA ZABAVA IN PLES** Vstopnina 60 centov vključvši davek. **PRIDITE — Vabi Prireditveni Odbor.**

HELP WANTED :: MOŠKO DELO :: HELP WANTED Help Wanted (Male)

Armature Winder
GOOD PAY
GOOD WORKING CONDITIONS
BUSHWICK & MYRTLE AVE
BROOKLYN EV 8-5200 (81-82)

SHIPPING CLERK
BRIGHT ASSISTANTS
Steady work, good pay. Chance for advancement.
M. G. BUSCH CO.
1239 BROADWAY N. Y. C. (81-82)

POLISHER KIRURŠKI INSTRUMENTOV
STALNO DELO DOBRA PLAČA
Tel: ESplanade 2-4540 (81-82)

CABINETMAKERS and HELPERS
STALNO DELO — NADURNO DELO NI POTREBNO
FINA PLAČA
FELDMAN BROS.
403 E. 62nd ST. N. Y. C. (79-81)

GLASS CUTTER
IZURJEN IMA PREDNOST
LAHKO REZANJE
Dobre delavske razmere
PRILOŽNOST
Vprašajte: PEERLESS
179 S. PORTLAND AVE.,
BROOKLYN, N. Y. ST 3-3060 (80-82)

MESAR
5 DNI DOBRA PLAČA
STALNA SLUŽBA PO-VOJNO
PRILOŽNOST!
490 CENTRAL AVE., BROOKLYN
Phone: JE 3-1430 (79-81)

MOŽ, KI SE RAZUME NA POPRAVILA TOVARNISKIH STROJEV
ČELI ALI DELNI ČAS
Oglasite se po 11. uri zjutraj.
JACOBSON
2 BOND STREET N. Y. C. (76-82)

PRESSMEN ON ROTARY PRESSES:
Good pay; steady work; plenty of overtime.
Phone Spring 7-1634 (75-81)

POZOR, MOŠKI! PRILOŽNOST! IZURJENI METAL MEN
(Body and Fender)
Potem tudi PIVOVRSTNI MEHANIKI
5 dni na teden, 1½ po 40 ur. Mnogo nadurnega.
Stalno delo za pravega moža. Začetne vašo po-vojno bodočnost.
JACK'S AUTO REPAIRS
1736 Pacific St., Brooklyn, N. Y. (75-81)

HELP WANTED MOŠKO in ŽENSKO DELO (Male and Female)
GIRL or MAN
Experienced
FOUNTAIN and LUNCHEONETTE
Day or night. Good pay, good tips, steady work. A post-war opportunity. Call INGERSOLL 2-9844 (81-82)

GIRLS — BOYS DECORATOR ON GLASS
EXPERIENCED — Steady. — Will consider bright beginners. — 40 hours. Time ½ overtime. Steady. Pleasant surroundings. — Apply: PEERLESS 179 S. PORTLAND AVE., Brooklyn, N. Y. ST 3-3060 (80-82)

Vodniki in Preroki

DR. IVAN LAH STANKO VRAZ (1810—1851) (Nadaljevanje.)

Iz Gorje v Ziljski dolini, kjer sa je iz Japljevega pre- voda sv. pisma učil slovensčine, pride Majar v Celovec na latinske šole in odtod v Gra- dec na licej, od koder se vrne v celovško bogoslovje ter v Slomškov šoli izpopolnjuje svoje znanje narodnega jezika. Leta 1837 postane ekspedit- or v škofijski pisarni in se učj slovenskih jezikov. Prido- dopisuje v "Danico" in nabir- ra narodno blago. Ko pride Vraz na Korosko, ga spremlja po njegovih poth. Leta 1843 potuje po Gorisškem, Bene- škem in Primorju ter piše po- topis za Vrazovo "Kolo". Do- pisuje v Bleiweisove "Novice" in se živo zanima za vse, kar se godi v slovenskem in slovenskem svetu. Sestavlja "Pravila, kako izobraževati ilirsko narečje v obče slavenski jeziki", in pride do zaključ- ka, "da se morajo pisati sa- mo take oblike, ki so vseslo- venske ali vsaj veliki večini znane...". Ko izbruhne nevo- ljnost na Dunaju, je prvi, ki zahteva odločen boj za sloven- ski narodni program. Bori se proti nemškemu pritisku na Koroskem in preganjan od na- sprotnikov službuje po raznih farah, kjer v šoli in cerkvi raz- lagal svoj narodni evangelij. Leta 1856 pošlje vladi obširno spomenico, kjer odločno za- hteva ureditev narodne šole. Za leto 1863 pripravlja s pose- bnega knjigo proslavo tisoč- letnice Čerila in Metoda in se udeležj slavnosti v Zagrebu. Nепrestano se trudi z vpraša- njem vseslovenskega jezika in leta 1867 potuje na slovansko

narodopisno razstavo v Mos- kvi, za katero je oskrbel zbra- ko slovenskih narodnih noš. Ko se vrne iz Rusije, je kaz- novan, ker je brez dovoljenja zapustil faro, ar on nadaljuje svoje delo na ljudskih tabo- rih. Dasi mu peša vid, izdaja svoj list "Slovan" in z novo- knjigo o Cirilu in Metodu širi misel slovenskega bogoslužja med Slovenci. Leta 1883 odje- v v Prago, kjer živi utrjeni koroški borec svoji znanosti osamljan in pozabljen do smr- ti leta 1892.

Sredi teh slovstveno, znan- stveno in politično delujočih ilirov vrši svoje tiho delo naš narodni in ljudski vzgoji- telj A. M. Slomšek, ki polaga temelje osnovne vzgoje, da pripravlja tla svojemu pro- svetnemu in verskemu delo- vanju. Narodna šola, ki je bila skrb in zahteva vseh naših narodnih buditeljev, je v njem našla svojega organizatorja. Dočim je bilo posvetno delo iliroev namenjeno širokim vr- etam naroda, da ga navdušijo za svoje politične cilje, je stopil Slomšek med mladi zarod, da ga pripravi za življenje in mu odpre pot do narodne knjige. Ljudsko šolstvo je bi- lo v tej dobi zanemarjeno po- lje, ki so ga po svojih skrom- nih močeh obdelovali učitelj in duhovniki brez pravih šol- skih knjig in pripomočkov. Šola je služila bolj tujemu ne- go domačemu jeziku in vsled napetnega pouka ni našla prave opore med ljudstvom, ki je živelo po ustalji domači vzgoji. Slomšek se je lotil težavnega dela in njegov vzgojni talent

45-LETNO PREISKUŠNJO

I M A

Ameriška Bratska Zveza Ely, Minnesota

AMERICAN FRATERNAL UNION

ki ima

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE D O L A R J E V P R E M O Ž E N J A

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznj, nesrečam in smrti.

Ako je društvo A. B. Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za poljanila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Gadje gnezdo

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Spisal: VLADIMIR LEVSTIK

“Da bi vsaj rajnica živila,” vzdihne sam pri sebi. “Križ je imeti odrasle hčere v hiši in ženo pod zemljo.”

Kadar se Jela sredi noči prevrže na postelji ter sune odejo s sebe in se dobro sliši, kako grobe s prsti v razgaljeno grud, vstane Zinka tiho v svojem koneyu sohe; v sami srajčki pride bliže in sede k sestri.

“Ne premišlaj, Jela, ljuba moja. Spanekaj, da hitreje mine čas.”

In brodi z nežnimi prstki po njenih razpuščenih lasih.

“Mari tudi ti ne spiš?” vzdigne sestra glavo iz blazine; čez minuto povzame s trpkostjo: “Kaj veš ti, kako je človeku spati — s tem!”

Zahtela je: mala se nasmehne v mraku. “Jokaj, Jelica, tako ti odleže.”

“In ti, ne jameš nikoli?”

“Da, včasih, ne zmerom, kakor ti.”

“Otrok! Ti ne veš ničesar. Ti tega ne poznaš. Ali te nič ne skrbi? Si res prepričana, da ostane živ in zdrav? Pustili jih bodo stradati, dokler ne pomro; ali pa si umislilo lepega dne in jih postrele. Kdo ve, kaj se lahko zgodi v teh časih,” drzela je Jela sestri v srce, da bi se razbodelo: tako dobro de, če sta dva skupaj nesrečna.

“Ne dam se ti oplahiti, ne! Ali bi mu pomagalo? Kadar pomislim, kje je in kaj mu preti, si ponavljam samo: tega ne sme biti, ne sme . . . Vsa lepota sveta bi se razsula v laž, ako bi poginilo, kar je med nama.”

“Eh, žal je njim lepote sveta!”

“Ne sme se zgoditi, ne sme! Janez se vrne in vse bo še lepše, nego je bilo. To si mislim, kadar me napadejo črne skrbje, to hočem toliko časa, tako vroče in napeto, da se mi zvrtil v glavi ter čutim, kakor bi šla moja volja v gostem toku naravnost do njega.”

“Brezlični brzojav!” se nasmehne Jela po sili.

“Le norčuj se, sirota. Videla boš, z voljo in vero izmolim gada iz vsega.”

“Nu, da . . . Naj ni storil ničesar. Oprostega in pošljo domov.”

“In vojna bo kmalu končana, Joža se vrne k moji črni muci, kaj? Svatovanje bo na Goljovem in na Kastelčevem, Jelica vzame Joža, Zina zapleše z Janezom — kaj?”

Mala je hvaležno zlezla k sestri ter popravila odejo. Dekletci se držita s toplimi rokami okoli vratov; Zinka poljublja Jeli solze z obraza in začne v tem polagoma misliti nanj, kako leži v ječi, nemara na golih tleh, mogoče v železja, in zdajci sama zajoče. Tako hitita druga v drugo; nazadnje se strnejo slike temne in bojišče v nekaj zmedeno mehkega in fantastično pisanege, kar miglja čez oči liki turška žida ter šumi in boža, tiho in rahlo, dokler ne zatisne trepalnic. Joža piše domov; zdrav je, nič mu ne manjka, ognja se je privadil, nati naj ne skrbi. Kastelka se je medtem pomirila; fantovska soba je zaklenjena, ključ leži globoko v njeni pisalni mizi. Puščoba v

domu in v vasi ji ni več tuja, vsem strahovom gleda v oči. Ze je zmožna misliti s hladnim srcem, da hodi Joža nekje po daljnji zemlji in je kroginkrog vse živo letočega svinec. Mrzlo in besno je njeno znanje v srečo; Kastelka noče zlihovati, noče ljubiti in tožiti, zakaj “skrb in strah rodita slutnjo, ki je prva dekla hudičeva: komaj se ozreš po nesreči, že te ima za vrat”. Tone še čaka, da ga pošlje na bojišče; tem manj je vzroka emeriti se. Petschnigova smrt jo navdaja še vedno z nračnim zadovoljstvom in utešenjem, polnim mogetne zavesti; propričana je, da je ona kaznovala Iskarjota s svojim prekletstvom in maščevalno voljo. Zdaj vidi spet, da ni navadna ženska; nekdo se je naselil v nji, ki je močnejši od vseh. Kar hoče ona, je volja zemlje, in zemlja je bog nad bogovi; kakor veruje njiva v svoj rjav sok in blagoslov žita, ki ga rodi, tako veruje mati v desnico, ki je drži čez doline in hribe nad svojimi gadi; nobena krogla je ne prebije, noben sodnik je ne presodi.

Dan potem, ko so odgnali Janeza, se je peljala v mesto k odvetuiku, prijaznemu staremu gospodu, ki jo dobro pozna in visoko ceni. Sprejel jo je z veliko častjo in obljubil ogorčen, da stori vse, kar je dandanes mogoče.

“Ali čas je težak, in zakon velja samo se za tiste, ki ga teptajo z nogami,” je dodal nazadnje. “Zaupajmo v zmago pravice.”

Z lažjim srcem se je vrnila domov.

Ljudje jo gledajo strahoma, odkar je Petschnika “zagovorila”; po vseh udarcih nesreče se jim zdi silnejša, bolj divje trmasta ko kdaj prej. Sivt oči se ji bliskajo, kakor bi tleli v njih novi naklepi; sosedje že čakajo, kdaj iznemadi dolino s podobnim čudežem kakor pred petindvajsetimi leti. Mogoče; ondan, ko je po stari navadi postala sredi brvi, ni stresla pesti, ali zlobne je pokimala trgu ter zamrmrala: “Zlaj vem, kdo bo prvi hudičev, svojati ti za hrastjem! Enkrat ste si že lomili zobe ob Kastelki; četrsto let je bilo treba, da vam je zrastlel nov greben! Zdaj, ste si dejali, je prišel naš čas — kaj ne? Prvi ste se lotili vi mene; dobro, Kastelka sprejme boj v imenu svojim in svojih gadov. Tisti dan, ko bo vojna končana, si skočimo v lase, krščendni! S trahom za kruhom mi pojdetje iz doline, beraško palico v roki, preden doglodajo črvi moje kosti!”

Prvič se je branila, topot napade sama; dolina je ž njo, to se ve. Kolikor v gnezdu sršenov, toliko je v glavi načrtov, in jajček, ki kdaj masenje gadje pleme, je že znesen.

Take so njene srdite sanje; zraven ukrepje se marsikaj. Kakor vedno v važnih trenutkih, se je tudi v teh dnevih izkušnje obilno spomnila bratov-svetnikov, ki stražita, “da se ne tujči zalega”; pa tudi župnika je poslala za mase: “dvakrat zadrgnjeno dvakrat drži.” Kosti mož je toplo pohvalil vdovo, srečavši jo drugi dan.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Iz Jugoslavije

V Jugoslaviji bo zamenjan denar

Beograd, 18. aprila. (ONA).

Jugoslavni so začeli plačevati svoje dolgeve in tudi kar oblegajo davčne urade, da bi plačali zaostale davke. To je posledica razglasa, da bo v kratkem zamenjan denar. Trenotno je v prometu v Jugoslaviji 8 različnih vrst denarja. Najprej so srbski dinarji, potem kune hrvaških kvizlingov, bolgarski leji, rumunski leji, nemške marke, italijanske lire, madžarski pengoe in albanski franki. Najbolj zaželjeni pa so akoravno ilegalni, ameriški dolarji.

Posedniki teh različnih vrst denarja bodo mogli zamenjati kar imajo za nove dinarje do skupne svote 100.000 starih dinarjev, t. j. približno v vrednosti \$30.—, ostalo bo izplačano pozneje na podlagi priznanice. Omenjene vrednosti seveda ne velja prenesti kratko in malo na ameriške razmere, kajti sorazmerna kupna vrednost dinarja je mnogo večja kot tečaj ameriškega dolarja. Toda kljub temu je treba reči, da dolžniki niso še nikdar tako radi plačevali svojih dolgov, a upniki še nikdar tako neradi prejemale plačila.

Demonstracije proti črnemu trgu v Beogradu

Beograd, 18. aprila. (ONA).

Danes popoldne so nenadoma nastale spontane demonstracije proti špekulantom na črni borzi in prekupčevalem na črnem trgu. Demonstracije so zagorele na glavnih beograjskih ulicah. Kar naenkrat so se pojavili ogromni plakati z ostrimi obsodbami prekupčevalec in ogromne množice ljudstva so se zbrale. V eno beograjskih kavaren so vdrli ljudje v velikih masah in zaplenili precej sladkorja, šunke in jaje. Govorniki so se pojavili vsepovsod in ostro obsojali črne borze. Nekaj stolov je bilo polomljenih in nekaj oken razbitih, med tem ko je policija strnela v drugo smer, ne da bi se vmeševala.

VODNIKI IN PREROKI

(Nadaljevanje z 3. strani.)

slovenskih krajih mnogo čitatelj. Postal je opat v Celju in takoj na to škof lavantinski. Ko je po letu 1848 začela tu država misliti na organizacijo ljudskega šolstva, je Slomšek pri tem delu za naše kraje mnogo vdeležoval. L. 1852 se mu je končno izpolnila želja, da je z “Družbo sv. Mohorja” v obliki bratovščine položil temelj široki ljudski prosvetni organizaciji, ki je skrbel za širjenje zabavno-poučnih in verskih knjig med ljudstvom. Leta 1859 je prešel sodelj svoje školije iz Št. Andraža v Maribor in s tem ekrepil našo narodno mejo ob Dravi, kjer je narodni jezik obrnil vsaj v cerkvi svojih pravice. Ko je leta 1862 umrl, se je začela že nova doba našega narodnega življenja, a tudi vanjo je še globoko segalo Slomškovo vzgojno delo: Z “Blazetom in Nežico” se je učilo storo in mlado čitati, mladine je polja njegove pesni. “Drobtinice” so bile prave hitne čitanke, “Družba sv. Mohorja” je zanesla slovenske knjuge do zame gorske vasi. Slomšek zaključuje delo na-

SVOBODA SE BLIŽA —
NAROD POTREBUJE POMOČI!
 Zbiramo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na:
V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na
665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.
V NEW YORKU pa:
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT
161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.
 Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

rodnih hudičev ob naši se- ni in oblikami. Iz navdušenja verni meji in daje navdušenan so se rodila tudi velika dela, ki so postala stalni temelj našega napredka.

Ekstra Red Points
PRIDITE IN DOBITE JIH
 2 rdeči točki za vsak funt porabljene masti, ki jo prinesete k mesarju
HRANITE VEČ PORABLJE. NE MASTI, DOKLER NE BODO JAPONCI TEPENI

TRGOVSKA PRILOŽNOST!
Beauty Parlor na prodaj
 V FINEM PROSTORU VSTANOVLJENO POBITEJE!
 DOBRA KILJENTELA!
 IZBORNO OPREMLJEN ŠOP!
 DOBRI DOHODKI!
 — Nobenih Brokerjev!
 Write — Box: S. C. 100, Room 730, 120 Broadway, N. Y. C. (80-86)

<p>HELP WANTED :: DELAVKE IŠEJO :: HELP WANTED</p> <p>GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY LIGHT FACTORY WORK ON NOVELTY JEWELRY 5 DAYS STEADY PLEASANT SURROUNDINGS Apply: A. WAINRANK INC. 36 W. 32nd ST. N. Y. C. (80-82)</p> <p>EMBROIDERERS NA MONOGRAM, ROČNO DELO! Na belom blazu, žepnih robcev in "blouses" Stalno delo, delo od kosa; Izvrsten zaslužek — G. & S. LINENS 2190 BROADWAY (store) N. Y. C. (between 77 & 78 St.) (80-82)</p> <p>GIRLS — inexperienced 5 DAY WEEK, 40 HOURS STEADY WORK, GOOD PAY PRESS CLIPPING BUREAU 15 WHITEHALL ST. N. Y. C. (80-86)</p> <p>NURSEMAID GIRL or YOUNG WOMAN 1 child; fine cheerful apartment, Central, business couple. To sleep in; good salary. Call: MEADLION 3-0070 — 9 to 5:30; Call: BUCKMINSTER 4-7493 evenings after 6. (80-86)</p> <p>GIRLS—Light Factory Work Steady work, good pay and overtime. Advancement. Pleasant working conditions. GENERAL PAPER GOODS MFG. CO. 253 — 39th ST. BROOKLYN (79-85)</p>	<p>ŠIVALKE IZURJENE IMAJO PREDNOST ZA ROKAVICE IZ BLAGA 5 DNI — STALNO Prijetna okolien. — Bi vstopovali tudi brithno začelstvo. Vprašajte PLAZA GLOVE CO. 37 W. 28th St., 12th floor, N. Y. C. MU 4-0628 (78-84)</p> <p>G. & A. SHIRT CO. Ina odprte službe za ŠIVALKE na moške "sportshirts" 5 dni na teden, 40 ur. — 1½ za mnogo nadurnega. 104-15 CORONA AVE., CORONA, L. I. Havemeyer 6-9490 (79-85)</p> <p>ŠIVALKE IZURJENE NA SINGER STROJE ZA LADIES TAILORED JACKETS Prijetna svetla delavnica. Stalno — skozi celo leto. Potrebne se tudi: FINISHERS Vprašajte: DE VINCENTO & YULA 28 EAST 4th ST. N. Y. C. (79-85)</p> <p>GIRLS — GIRLS WANTED To Sell Frozen Custard TRANSIENT NEIGHBORHOODS PLEASANT WORK GOOD PAY 1048 FLATBUSH AVE. BROOKLYN, N. Y. (79-85)</p>	<p>FINISHERS SAMO IZURJENE ZA 6.75 — 10.75 OBLEKE STALNO — PRIJETNA OKOLICA Vprašajte: FAIR DRESS 345 WEST 40th ST. N. Y. C. (79-85)</p> <p>NURSEMAID GIRL or YOUNG WOMAN Baby girl, 2½ year boy; sleep in. Excellent Salary. Pleasant people, fine home. References. Phone: Navarre 8-5470 (80-86)</p> <p>WIGMAKERS & VENTILATORS GOOD OPPORTUNITY Apply: ZAUFER BROS. 115 WEST 47th ST., N. Y. C. (75-81)</p> <p>ŠIVALKE Izurjene in Neizurjene DOBER ZASLUŽEK ZA IZURJENE. UČENKE PLAČANE Prijetne delavske razmere. Vprašajte: MARGO SPORTSWEAR CO. 2912 Atlantic Ave., (4th fl.) Brooklyn Applegate 7-3206 (76-82)</p> <p>GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY for LIGHT ASSEMBLY WORK STALNO — POVOJNO Prijetna svetla delavnica. Vprašajte: YELENIK MFG. CO. 16 E. 18th STREET N. Y. C. (79-85)</p>	<p>ŠIVALKE SAMO IZURJENE na LADIES COATS & SUITS STALNO — DOBRA PLAČA Vprašajte: J. GREENBERG 2980 WEBSTER AVE., BRONX New York (77-80)</p> <p>GIRLS — INEXPERIENCED — TO LEARN EASY FACTORY WORK 40 hour week; plus time an ½ for overtime. CALVERT BOX CORP. 15 CROSBY ST., (near Grand St.) N. Y. C. (79-81)</p> <p>STENOGRAPHER EXPERIENCED — 5½ DAYS PLEASANT WORKING CONDITIONS A. A. Nahman Org. 82 Beaver St. N. Y. C.</p> <p>GIRLS OF WOMEN for LIGHT ASSEMBLY WORK 5 day week, steady work, good pay. Apply: B. HABER 24 WEST 25th ST. N. Y. C.</p> <p>DEKLETA! ŽENE! BULLION EMBROIDERERS (VEZEJNE Z ZLATO NITJO) — in tudi — DOLGO USTANOVLJENA TVRKA 5½ DNI Čas in ½ za preko 40 ur. DELO OD KOSA Prijetne Delavske Razmere NAJVIŠJE PLAČE Izvrstna Po-vojna Bodočnost. IZUČITE SE DOBRO PLAČANO OBRZ ZA MIROVNI ČAS E. D. BROWN CO. 119 FORTH AVE. N. Y. C. (76-82)</p> <p>ŽENSKJE ZA ČISTITI URADNIŠKO POSLOPJE KRATKE URE . . . POČITNICE \$22 NA TEDEN NADURNO DELO, AKO ŽELITE. DOBRE RAZMERE Vprašajte SUPERINTENDENT 1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC. (53-83)</p> <p>Opozorite še druge, ki ne štajajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstrčeno.</p>	<p>OPERATOR on STREET DRESSES potem tudi FLOOR GIRLS Nekaj znanje na "Special Machine" 5 DNI — STALNO Lepa svetla delavnica Vprašajte: ANSAL DRESS CORP. 2224 GLEASON AVE., BRONX, N. Y. — Tel. UN 2-0876 (77-80)</p> <p>HIŠNA DELAVKA za ZDRAVNIŠKOV APARTMENT in URAJ! Izborni dom — Dobra pri-ložnost. — 3 večere proste v tednu. Izvrstna plača. (Dom blizu kopališča pri morju) PHONE DE 2-2442 (75-81)</p> <p>ŠIVALKE POPOLNOMA IZURJENE na MOŠKIH "SPORT" SRAČAH Dobra plača — Stalno delo Prijetna svetla delavnica. Vprašajte: J. SHOPSIN & SON 118 JEFFERSON ST. BROOKLYN 2½ blocks, B'dway - Myrtle Ave. (78-84)</p> <p>DEKLETA! ŽENE! ROLLERS and TWISTERS LAHKO TOVARNIŠKO DELO PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE DOBRA PLAČA! ALEX. CABAN & CO. 1097 PARK AVE., (corner 119th St.) N. Y. C. (78-84)</p> <p>ŠIVALKE IZVEŽBANE NA "BLOUSES" — "SLACKS" Section Delo Potem tudi FLOOR GIRLS Stalno delo, dobro plačane. Vprašajte 442 E. 166th STREET BRONX, N. Y. (77-83)</p> <p>GIRLS! GIRLS! Bindery Help WANTED Experienced and Inexperienced for HAND and MACHINE WORK Union wage for experienced. STEADY WORK H. W. WILSON CO. 950-72 UNIVERSITY AVE., BRONX, N. Y.</p>
---	--	---	--	--